

20
15

Toimintakertomus ja tilinpäätös

Aalto-yliopisto

Hallituksen
toimintakertomus 2015

Aalto-yliopiston tehtävä

Aalto-yliopistona toimivan Aalto-korkeakoulusäätiön tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa. Yliopisto on itsenäinen, monialainen tiede- ja taideyhteisö, joka toimii tekniikan, kauppatieteiden ja taiteen aloilla sekä niihin läheisesti liittyvillä aloilla. Yliopisto toimii vuorovai- kutuksessa muun yhteiskunnan ja kansainvälisen tiede- ja taideyhteisön kanssa sekä edistää tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Yliopiston kansallisena erityistehtävänä on tukea Suomen menestymistä korkeatasoisen tutkimuksen ja opetuksen avulla, rakentaa myönteisellä tavalla suomalaista yhteiskun- taa, sen taloutta, tekniikkaa, taidetta, taideteollisuutta sekä kansainvälisyyttä ja kilpailukykyä ja edistää ihmiskunnan ja ympäristön hyvinvointia. Yliopiston piirissä on tieteen, taiteen ja opetuksen vapaus.

Toiminta vuonna 2015

Vuosi 2015 oli Aalto-yliopiston kuudes toimintavuosi. Yliopisto jatkoi vuoden aikana strategiansa toteuttamista. Pääpaino- pisteinä olivat uusien maisteriohjelmien käynnistyminen syksyllä 2015 ja professorien tenure track -urajärjestelmän jatkaminen. Vuoden 2015 loppuun mennessä tenure track -urajärjestelmään oli avattu kaikkiaan 252 (246 vuonna 2014) uutta paikkaa ja näistä 241 (206) oli täytetty. Täytetyistä pai- koista 31 (27) prosenttia oli kansainvälisiä rekrytointeja, ja 27 (26) prosenttia rekrytoiduista oli naisia. Vuonna 2015 tenure track -urajärjestelmään nimitettyjen professorien määrä ylitti 31 prosentilla ennen vuotta 2010 nimitettyjen professorien määrän.

Vuonna 2015 Suomen hallitus päätti merkittävistä yliopistosektoriin kohdistuvista leikkauksista. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Tekesin yliopistosektorille kohdistami- en leikkausten arvioidaan nousevan lähes puoleen miljar- diin euroon vuoteen 2020 mennessä. Aalto-yliopistoon näistä leikkauksista kohdistuu jopa viidennes, mikä merkitsee Aalto- yliopiston resurssien merkittävää vähenemistä. Merkittä- vimät yksittäiset hallitusohjelman leikkaukset vuoden 2015 rahoitukseen verrattuna ovat Aalto-yliopiston erityistehtävän rahoituksen poistuminen (leikkaus 58 M€), yliopistoindeksin jäädytys (arvioitu vaikutus 20 M€) sekä Tekesin tutkimus- ja kehitysavustusten leikkaukset ja SHOK-ohjelmien lakkautta- minen (arvioitu vaikutus 14 M€). Alkuperäinen Aalto-yliopis- tolle annettu sitoumus erityistehtävän rahoitukseksi oli 100 miljoonaa euroa vuodessa. Yliopiston rahoitukseen liittyvät sitoumukset ovat siten jäämässä suurelta osin toteutumatta.

Voidakseen jatkaa strategiansa toteuttamista Aalto-yliopis- to on laatinut syksyllä 2015 talouden tasapainottamissuunni- telman, jonka avulla pyritään turvaamaan yliopiston ydintoi- minnan pitkäjänteiset edellytykset rahoituksen merkittävistä

leikkauksista huolimatta. Tasapainottamissuunnitelman mu- kaisesti yliopisto asettaa kunnianhimoiset tavoitteet lisärahoi- tuksen hankkimiselle erityisesti kilpailussa tutkimusrahoi- tuksessa, käyttää vastuullisesti sijoitustoimintansa tuottoja ja tekee aktiivista varainhankintaa. Osana rahoituslähteiden aktiivista kehittämistä yliopisto neuvottelee useiden suoma- laisten teollisuusyritysten kanssa pitkäaikaisten strategisten kumppanuuksien solmimisesta. Lisäksi yliopisto tavoittelee merkittäviä säästöjä tilakuluissa ja ostoissa. Muista toimen- piteistä huolimatta yliopisto on pakotettu vähentämään myös henkilöstökulujaan noin 320 henkilötyövuoden verran.

Vuonna 2013 aloitettu palveluiden kehittämissuunnitelma, jon- ka tavoitteena oli saada aikaan kustannussäästöjä ja parantaa yliopiston palveluiden laatua, pääsi tavoitteisiinsa vuoden 2015 aikana. Vuosisäästöjä kertyi lähes 14 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2012, ja samalla palvelutyytyväisyys ja pal- veluhenkilöstön tyytyväisyys paranivat. Kehittämissuunnitelman yhteydessä yliopiston palvelut järjestettiin vuoden 2015 alusta uusiin, asiakaslähtöisempiin palvelukokonaisuuksiin, joiden johtaminen ja osaamisen kehittäminen on keskitetty yliopisto- tasolle, palvelujen tuottamisen sijoitessa lähelle asiakkaita.

Tutkimus

Vuoden aikana yliopistossa julkaistiin 2 020 (1 889) kansain- välistä vertaisarvioitua artikkelia tieteellisissä aikakaus- lehdissä, mikä oli seitsemän prosenttia edellisvuotta enem- män. Aalto-Crown-indikaattori nousi arvoon 1,52 (1,35), mikä tarkoittaa, että yliopiston julkaisuihin viitattiin 52 prosenttia enemmän kuin samojen alojen julkaisuihin kansainvälisesti keskimäärin. Julkaisujen määrän ja vaikuttavuuden odotetaan kehittyvän positiivisesti yliopiston strategian toimeenpanon edetessä. Aalto-yliopiston saama erittäin kilpailtu tutkimus- rahoitus nousi 12 prosenttia, mikä johtui erityisesti Suomen Akatemialta ja EU:n puiteohjelmista saadun rahoituksen kasvusta.

Vuonna 2015 Aalto-yliopistossa toimi seitsemän (7) tutki- muksen kansallista huippuyksikköä ja yliopistossa työskenteli kaksi (2) akateemikon arvonimeä kantavaa henkilöä. Aalto-yli- opiston laadukkaasta tutkimuksesta ovat osoituksena myös 16 (16) Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) tutkimusapurahan saajaa, kuusi (7) akatemiaprofessoria, 36 (34) akatemiattutki- jaa sekä 14 (13) Finland Distinguished Professor Programme (FiDiPro) -professoria ja -tutkijaa.

Opetus

Yliopistossa suoritettujen tutkintojen määrä kasvoi voimak- kaasti vuonna 2015. Vuoden aikana suoritettiin 1 661 (1 592) kandidaatin, 1 967 (1 663) maisterin ja 256 (219) tohtorin tutkintoa. Vuonna 2015 Aalto-yliopiston perustutkinto- opiskelijoiden määrä kokopäiväisiksi opiskelijoiksi muutettu- na oli 10 973 (10 985). Tutkinto-opiskelijoiden kokonaismäärä oli 18 116 (18 943). Perustutkinto-opiskelijat suorittivat yhteensä 481 806 (461 753) ECTS-opintopistettä, mikä vastaa keskimäärin 31 (31) opintopistettä ilmoittautunutta perus- tutkinto-opiskelijaa kohden. Kansainvälisiä opiskelijoita oli noin 2 700 (2 800), joista 80 (80) prosenttia suoritti kokonais- ta tutkintoa.

Suluissa olevat luvut viittaavat vuoden 2014 ja 2013 lukuihin, ellei toisin mainita.

Aalto-yliopiston koulutus uudistuksen myötä myös uusitut maisteriohjelmat ovat pääosin käynnistyneet. Aiemmin käynnistyneiden kandidaatti- ja maisteriohjelmien osalta toteutettiin kattava itsearviointi osana valmistautumista Aallon laatuauditointiin. Eri toimijoiden yhteisvoimin toteutettiin merkittävä opetusjärjestelyiden muutos kauppatieteen kandidaattiopetuksen keskittyessä Otaniemen kampukselle. Yliopiston strategian päivityksen myötä käynnistyivät laaja-alaiset oppimisen alueen kehityshankkeet koulutusohjelmien sisällön ja markkinoinnin, digitaalisen oppimisen, opiskelijoiden hyvinvoinnin ja sujuvan opiskelun sekä työelämätaitojen alueilla.

Taiteellinen toiminta

Yliopiston taiteellisen toiminnan tavoitteena on taiteen ja muotoilun yhdistäminen muihin yliopiston aloihin sekä kansainvälinen näkyvyys. Yliopisto sai vuoden 2015 aikana 39 (35) kansainvälistä palkintoa, jotka kattavat yliopistossa edustettuina olevat taiteellisen toiminnan alueet.

Aalto-yliopiston taiteen ja muotoilun opetus on arvioitu kansainvälisesti korkealle tasolle. Keväällä 2015 julkaistu QS World University Rankings arvioi Aalto-yliopiston maailman 14. parhaaksi yliopistoksi kategoriassa ”Art and Design”. Arkkitehtuurin kategoriassa Aalto-yliopisto oli rankingissa sijoilla 50–100. Syksyllä 2015 arvostettu italialainen Domus-julkaisu arvioi Aalto-yliopiston muotoilun ja arkkitehtuurin koulutuksen Euroopan parhaiden joukkoon.

Muodin menestys jatkui kansainvälisillä foorumeilla. Vuoden 2015 Hyères-festivaalin yhteydessä järjestyn suunnittelukilpailun kymmenestä finalistimallistosta peräti kolme tuli Aalto-yliopistosta. Suomalaisten menestys ja rohkea suunnitteluosaaminen noteerattiin laajasti kansainvälisissä medioissa.

Vaikuttavuus

Osoituksena yhteiskunnallisesta vaikuttavuudestaan Aalto-yliopisto sai vuoden aikana muilta kuin akateemisilta kumppaneilta yhteensä 63 (73) miljoonaa euroa hankerahoitusta. Lasku johtui pääasiassa Tekesin SHOK- ja hankerahoituksen sekä EU:n rakennerahastorahoituksen vähentymisestä.

Aalto-yliopisto tarjoaa innovaatio-, kaupallistamis- ja startup-palveluita yliopiston tutkijoille, opiskelijoille ja muille sidosryhmille. Vuonna 2014 Massachusetts Institute of Technologyn raportti listasi Aalto-yliopiston kahdeksan arvostetuimman yrittäjähenkisen yliopiston joukkoon. Lisäksi Tekesin selvityksen (2015) mukaan puolet Suomen yliopistoympäristöissä syntyneiden yritysten liikevaihdosta tekivät Aalto-yliopiston piirissä syntyneet yritykset. Yliopisto käsiteli vuoden aikana 129 (145) innovaatioehdotusta, jätti 22 (30) patenttihakemusta ja teki 21 (26) teknologian tai osaamisen siirtoa yrityksille. Lisäksi vuosittain syntyy lukuisia uusia yrityksiä joko opiskelijoiden tai henkilökunnan perustamina.

Avoimen yliopiston järjestämällä kursseilla oli vuoden aikana noin 8 300 (8 100) osallistujaa.

Aalto-yliopiston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja vuorovaikutuksen odotetaan laajenevan lukuisten yliopistolaisten innovaatioiden avulla syntyvien yritysten sekä kansallisten ja kansainvälisten kumppanuuksien kautta. Yliopiston tavoitteena on pitkäaikaiset strategiset kumppanuudet avainsidosryhmiensä kanssa.

Johtaminen

Yliopiston johtamisen keskeiset toimijat ovat hallitus, rehtori, provosti, akateemisten asiain komitea sekä korkeakoulujen dekaanit.

Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja mukaan lukien seitsemän ulkopuolista jäsentä. Hallitus päättää yliopiston strategiasta, vuosittaisesta toimintasuunnitelmasta ja budjetista sekä vahvistaa yliopiston tilinpäätöksen ja säännöt. Hallitus myös nimittää yliopiston rehtorin, vararehtorin ja muut rehtorin suorat alaiset. Hallitus huolehtii, että yliopiston toiminta on asianmukaisesti järjestetty ja että sen varat on sijoitettu suunnitelmallisella ja tuloa tuottavalla tavalla. Yliopiston hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa ja piti sen lisäksi sähköpostikokouksia.

Yliopiston akateemisten asiain komitea nimitti Sitran yliasiain miehen, KTT **Mikko Kososen** Aalto-yliopiston hallituksen jäseneksi 1. tammikuuta 2016 alkaen hallituksen puheenjohtajan TkT **Matti Alahuhdan** ilmoitettua, ettei ole enää käytettävissä yliopiston hallitukseen.

Yliopiston rehtorin tehtävänä on johtaa yliopiston toimintaa yliopistolaissa määrättyllä tavalla ja hallituksen antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Rehtori vastaa yliopiston tehtävien taloudellisesta, tehokkaasta ja tuloksellisesta hoitamisesta.

Provostin tehtävänä on johtaa opetukseen, tutkimukseen, innovaatio toimintaan ja vaikuttavuuteen liittyvää työtä ja toimia näiden alueiden vararehtoreiden esimiehenä.

Yliopiston akateemisten asiain komitea on yliopistolaissa tarkoitettu yhteinen monijäseninen yliopistotason hallintoelin. Yliopiston akateemisten asiain komitea päättää muun muassa yliopiston opetussuunnitelmista, tutkintovaatimuksesta ja opiskelijoiden valintaperusteista sekä asettaa tutkimuksen ja opetuksen hoitamiseksi tarvittavat toimitukset. Lisäksi akateemisten asiain komitea nimittää hallituksen nimityskomitean ja valitsee yliopiston hallituksen jäsenet hallituksen nimityskomitean esityksen perusteella.

Hallituksen nimityskomitea koostuu viidestä jäsenestä, joista kaksi edustaa yliopiston muita perustajatahoja kuin Suomen valtiota.

Aalto-yliopisto on järjestäytynyt kuuteen korkeakouluun sekä yhteisiin palveluyksiköihin. Dekaanien johtamat korkeakoulut koostuvat laitoksista, joista jokaisella on oma johtajansa. Korkeakoulut ovat vastuussa omien oppiaineidensa opetuksesta ja tutkimuksesta, ja ne vastaavat akateemisesta toiminnastaan itsenäisesti yliopiston strategian, ohjeistusten sekä vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin puitteissa. Yliopiston yhteiset palveluyksiköt noudattavat mallia, jossa palveluprosessit määritetään yhteisesti koko yliopistolle ja

Suluissa olevat luvut viittaavat vuoden 2014 ja 2013 lukuihin, ellei toisin mainita.

varsinaiset palvelut tuotetaan paikallisesti akateemisissa yksiköissä.

Hallitus nimitti professori **Jyri Hämäläisen** Sähkötekniikan korkeakoulun dekaaniksi 1.8.2015 alkaen.

Aalto-yliopisto ja sen tytäryhtiöt muodostavat Aalto-yliopistokonsernin. Aalto-yliopistokonsernin suurimmat tytäryhtiöt ovat Aalto-yliopistokiinteistö Oy (omistusosuus 100 %), Aalto Holding Oy (omistusosuus 100 %) ja Kiinteistö-osakeyhtiö Helsingin Pohjoinen Hesperiankatu 23A (omistusosuus 50 %). Yliopistokonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavat yliopiston hallitus ja rehtori. Rehtori valitsee Aalto-yliopiston edustajat tytäryhtiöiden yhtiökokouksiin, joissa nimetään yhtiöiden hallitusten jäsenet. Tytäryhtiöiden hallitukset valitsevat yhtiöiden toimitusjohtajat, jotka vastaavat tytäryhtiöiden operatiivisesta toiminnasta. Vuoden 2015 aikana Aalto-yliopisto hankki omistukseensa Aalto-yliopistokiinteistö Oy:n koko osakekannan.

Henkilöstö

Vuoden 2015 aikana yliopiston henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 4 555 (4 739 vuonna 2014, 5 171 vuonna 2013). Henkilöstöstä 57 (57, 53) prosenttia kuului opetus- ja tutkimushenkilöstöön, 12 (11, 14) prosenttia opetus- ja tutkimusassistentteina työskenteleviin perusopiskelijoihin ja 31 (32, 33) prosenttia muihin henkilöstöryhmiin. Yhteensä 24 (25, 24) prosenttia henkilöstöstä oli tohtoriopiskelijoita.

Henkilöstöstä 40 (40, 39) prosenttia oli vakituudessa työsuhteessa ja 80 (82, 81) prosenttia työskenteli kokopäiväisenä. Naisten osuus henkilöstöstä oli 38 (38, 39) prosenttia. Seuraavan kymmenen vuoden kuluessa 16 (16, 15) prosenttia henkilöstöstä täyttää vähintään 65 vuotta. Osoituksena yliopiston voimakkaasta kansainvälistymisestä ulkomaisen henkilöstön osuus oli 23 (20, 19) prosenttia.

Vuoden 2015 lopussa yliopistossa toimi 409 (390, 382) professoria, joista 183 (162, 159) määräaikaisena. Professoreista 20 (18, 19) prosenttia oli naisia. Noin 37 (42, 43) prosenttia professoreista täyttää vähintään 65 vuotta seuraavan kymmenen vuoden kuluessa.

Aalto-yliopistokonsernin henkilöstön lukumäärä oli keskimäärin 4 689 (4 860, 5 265). Yliopistokonsernin henkilöstökulut olivat 254 (265, 272) miljoonaa euroa, joista yliopiston osuus oli 245 (257, 266) miljoonaa euroa. Yliopiston hallituksen jäsenille ja rehtorille sekä konserniyhtiöiden hallitusten jäsenille ja toimitusjohtajille maksettiin palkkoja ja palkkioita yhteensä 1,3 (1,2, 1,1) miljoonaa euroa. Palkkojen ja palkkioiden nousu johtui kahden konserniyhtiön toimitusjohtajien vaihdoksiin liittyneistä irtisanomisajan palkoista.

Vuosina 2013–2015 toteutetun palveluiden kehittämisohjelman seurauksena käytiin yhteistoimintaneuvottelut ja uudistettiin palveluorganisaatio vuoden 2015 alusta. Vuoden 2015 loppuun mennessä palveluhenkilöstö väheni tämän johdosta noin 170 henkilöllä.

Suomen hallituksen yliopistosektoriin kohdistamien rahoitusleikkausten johdosta Aalto-yliopistossa jouduttiin marraskuussa 2015 käynnistämään yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskivat koko henkilöstöä professoreja lukuun ottamatta.

Kampus ja infrastruktuurit

Aalto-yliopiston hallitus päätti kesäkuussa 2011 pääkampuksen sijoittumisesta Espoon Otaniemeen. Yliopiston kandidaattiopetus siirtyy vaiheittain Otaniemeen, ja vuoden 2015 syksyllä tekniikan ja kauppatieteen kandidaattiopetus keskitettiin peruskorjattuun Kandidaattikeskukseen (Otakaari 1). Vuoden 2015 aikana yliopiston investointiohjelman mukainen Väre-rakennus, joka rakennetaan metroaseman yhteyteen, sai kaavahyväksynnän ja rakennuttaminen aloitettiin. Lisäksi aloitettiin kirjaston ja Dipolin peruskorjaukset.

Merkitävien rahoitusleikkausten vuoksi yliopisto joutuu tehostamaan tilankäyttöään turvatakseen ydintoimintansa. Vuonna 2015 tilankäyttöä vähennettiin yhteensä viisi (4) prosenttia. Yliopistolla oli kolme kampusta ja toimitiloja yhteensä 286 000 (302 000) neliometriä. Tiloista Otaniemen kampuksella oli 216 000 (225 000), Töölön kampuksella 26 000 (29 000), Arabian kampuksella 40 000 (42 000) ja muissa toimipisteissä yhteensä 4 000 (6 500) neliometriä. Yliopiston tilakustannukset olivat vuoden aikana yhteensä 67 (68) miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminta

Aalto-yliopisto harjoittaa pitkäjänteistä sijoitustoimintaa tukeakseen yliopiston strategian toteuttamista. Sijoitustoiminnan tavoitteet ovat tasaisen ja ennustettavan tulovirran tarjoaminen yliopistotoiminnan rahoittamiseksi sekä pääoman reaaliarvon säilyttäminen ja kasvattaminen pitkällä aikavälillä. Pääoman reaaliarvon säilyttäminen turvaa sukupolvien välisen tasa-arvon mahdollistamalla pääoman ja sen yliopiston toimintaan tarjoaman rahoituksen säilymisen ostovoimaltaan samana yli ajan.

Sijoitussalkun tuottojen käytölle on asetettu käyttöpolitiikka, joka määrää vuosittain käytettävissä olevan enimmäismäärän. Käyttöpolitiikka turvaa pääoman reaaliarvon säilymistä pitkällä aikavälillä ja samalla suojaa vuosittaista käyttöä sijoitustuottojen lyhyen aikavälin vaihteluilta.

Vuoden lopussa sijoitussalkun markkina-arvo oli 901 (897) miljoonaa euroa. Sijoitussalkun vuosituotto oli 3,4 (7,2) prosenttia kulujen jälkeen. Sijoitussalkun keskimääräinen vuosituotto toiminnan alusta lukien on ollut 4,9 prosenttia. Vuoden 2015 lopussa 50 (46) prosenttia salkusta oli sijoitettu osakkeisiin ja 50 (54) prosenttia korko- ja rahamarkkina-sijoituksiin. Vuoden 2015 aikana sijoitussalkusta eriytettiin omaksi salkukseksi lyhyemmän sijoitusaikavälin likviditeettisalkku. Likviditeettisalkun markkina-arvo oli 74 (98) miljoonaa euroa. Salkussa on varoja, jotka tulee olla käytettävissä lyhyemmällä aikavälillä eikä niitä sen vuoksi voida sijoittaa yliopiston pitkän aikavälin sijoitusstrategian mukaisesti. Salkun tuotto oli 0,5 (0,7) prosenttia. Aalto-yliopiston kokonaissalkun markkina-arvo oli 976 (996) miljoonaa euroa.

Aalto-yliopisto on sitoutunut noudattamaan vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Aalto-yliopisto on Finland's Sustainable Investment Forum (FINSIF) jäsen.

Kestävä kehitys

Kestävä kehitys ja vastuullisuus ovat Aalto-yliopiston strategian ja yhteisten arvojen keskeisiä tekijöitä. Yliopisto huomioi kestävän kehityksen ja vastuullisuuden kaikessa opetuksessa, tutkimuksessa ja muussa toiminnassa. Kampuksen kehittäminen on keskeisessä roolissa kestävän kehityksen edistämiseksi. Yliopisto toimii yhteistyössä useiden kansallisten ja kansainvälisten verkostojen, kuten International Sustainable Campus Network (ISCN) -verkoston kanssa.

Toimintaympäristö ja riskienhallinta

Aalto-yliopiston toimintaympäristön merkittävimmät riskit liittyvät yliopistosektorin julkisen rahoituksen kehittymiseen ja siten toimintaedellytysten turvaamiseen pitkällä aikavälillä. Riskejä liittyy myös yliopistosektorin rahoitusleikkausten kohdentamiseen eri yliopistojen välillä, missä kriteereinä tulisi ottaa huomioon yliopistoissa tehtävän tutkimuksen laatu ja vaikuttavuus.

Aalto-yliopiston julkinen rahoitus on toteutunut merkittävästi pienempänä kuin alkuperäinen sitoumus. Valtion alkuperäinen sitoumus Aalto-yliopiston erityistehtävän rahoitukseksi oli 100 miljoonaa euroa vuodessa. Vuodelle 2014 Aalto-yliopiston erityistehtävän rahoitusta vähennettiin 80 miljoonasta eurosta 70 miljoonaan euroon, vuonna 2015 rahoitus laski 58 miljoonaan euroon ja vuonna 2016 rahoitus laskee 47 miljoonaan euroon. Lisäksi yliopistoindeksiin jäädyttäminen on johtanut yliopistojen rahoituksen reaalmääräiseen laskuun.

Suomen hallituksen linjaamat leikkaukset yliopistosektorin rahoitukseen ovat yhteensä lähes puoli miljardia euroa vuoden 2020 loppuun mennessä. Leikkaukset koostuvat Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen leikkausten lisäksi Tekesin tutkimus- ja kehitysavustusten leikkauksista sekä SHOK-ohjelmien lopettamisesta. Aalto-yliopiston osuus leikkauksista on arviolta 20 prosenttia, mikä tarkoittaa, että leikkaukset kohdentuvat suhteellisesti enemmän Aalto-yliopistoon kuin muuhun yliopistosektoriin.

Yliopistoon kohdistuvien leikkausten seurausten minimoimiseksi yliopisto on laatinut talouden tasapainotussuunnitelman vuosille 2016–2018. Suunnitelman kulmakiviä ovat lisärahoituksen aktiivinen hakeminen, sijoitustuottojen vastuullinen käyttö, sekä säästöt henkilöstökuluissa, tilakuluissa ja ostoissa. Tasapainotussuunnitelman onnistumiseen liittyy merkittäviä toimintaympäristön riskejä sekä lisärahoituksen että säästöjen toteutumisen osalta, jotka voivat vaikeuttaa yliopiston strategian toteuttamista tulevina vuosina.

Suluissa olevat luvut viittaavat vuoden 2014 ja 2013 lukuihin, ellei toisin mainita.

Yliopiston sijoitusvarallisuuden kehitys saattaa sisältää rahoitusmarkkinoiden epävarmuudesta johtuvia taloudellisia riskejä, jotka voivat puolestaan vaikuttaa haitallisesti yliopiston rahoitukseen pitkällä aikavälillä.

Tulevalle kampsuratkaisulle asetetut tavoitteet vaativat sekä merkittäviä investointeja seuraaville 15 vuodelle että noin 18 miljoonan euron, eli noin 25 %, säästöt yliopiston tilakustannusten nykytasosta. Epävarmuus rahoitusmarkkinoilla voi vaikeuttaa investointiohjelman rahoitusta tai nostaa korkoja, ja siten viivästyttää ohjelman toteutusta. Tällä voi olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia yliopiston strategian toteuttamiseen. Lisäksi tilasäästöohjelman myötä yliopistolta vapautuvien tilojen ulosvuokraus ja myynti ulkopuolisille tahoille saattaa vaikeuttaa Suomen taloudellisen tilanteen ja pääkaupunkiseudun toimitilojen ylitarjonnan seurauksena.

Yliopiston omaisuusvakuutuksen periaatteena on keskeisten omaisuuserien vakuuttaminen kohtuullisen korkealla omavastuulla. Vakuutuksilla turvataan ne omaisuuserät, jotka ovat yliopiston toiminnan kannalta olennaisia ja merkittäviä. Yliopistolla on lisäksi vastuuvakuutus, joka kattaa yliopistotoiminnasta kolmansille osapuolille aiheutuneita vahinkoja sekä johdon vastuuvakuutus, joka kattaa yliopiston johdon sekä yliopiston ja sen tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten aiheuttamat taloudelliset vahingot.

Taloudellinen asema

Yliopiston pro forma -tuloslaskelman mukaiset operatiivisen toiminnan tuotot olivat 372 miljoonaa euroa, mikä merkitsi neljän prosentin laskua edellisen tilikauden 389 miljoonasta eurosta (418 M€ vuonna 2013). Pääasiallisia tulonlähteitä olivat 254 (266, 275) miljoonan euron valtion rahoitus sekä hankeavustukset: Suomen Akatemialta 35 miljoonaa euroa (31, 34), Tekesiltä 26 miljoonaa euroa (31, 38), ja Euroopan unionilta 19 miljoonaa euroa (21, 20).

Yliopiston pro forma -tuloslaskelman mukaiset operatiivisen toiminnan kustannukset olivat 385 miljoonaa euroa, mikä merkitsi neljän prosentin laskua edellisen vuoden 400 miljoonasta eurosta (420 M€ vuonna 2013). Henkilöstö- ja tilakulut muodostavat valtaosan kuluista. Henkilöstökulut muodostivat 64 (64, 63) prosenttia ja tilakulut 17 (17, 17) prosenttia operatiivisen toiminnan kuluista. Henkilöstökulut laskivat 4,4 prosenttia edellisestä vuodesta henkilöstön määrän laskun seurauksena. Tilakulut laskivat 1,3 prosenttia edellisestä vuodesta.

Yliopiston pro forma -tuloslaskelman mukainen operatiivisen toiminnan alijäämä oli 12 miljoonaa euroa (alijäämä 11 M€, alijäämä 2 M€).

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan ylijäämä oli yhteensä 30 (39, 31) miljoonaa euroa. Tuotot ja kulut koostuivat pääasiassa myyntivoitoista ja -tappioista, jotka liittyivät allokaatiomuu-toksiin ja sijoitustoiminnassa käytettyjen rahastojen vaihtamiseen. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan ylijäämä sisältää toteutuneet myyntivoitot ja -tappiot, realisoitumattomat voitot ja tappiot sisältyvät taseessa olevaan käyvän arvon rahastoon.

Yliopiston tilikauden ylijäämä oli 18 (33, 33) miljoonaa euroa, joka oli viisi (8, 8) prosenttia operatiivisista tuotoista.

Yliopiston taseen loppusumma oli vuoden alussa 1 101 miljoonaa euroa ja vuoden lopussa 1 226 miljoonaa euroa (1 075 M€ vuonna 2013).

Sijoitusten tasearvo kasvoi 98 miljoonalla eurolla edellisen tilikauden 1 005 miljoonasta eurosta 1 104 miljoonaan euroon (934 M€ vuonna 2013). Osuudet saman konsernin yrityksissä kasvoivat edellisen tilikauden 102 miljoonasta eurosta 155 miljoonaan euroon, koska Aalto-yliopisto hankki Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n täyden omistajuuden (102 M€ vuonna 2013). Muut osakkeet ja osuudet kasvoivat edellisen tilikauden 897 miljoonasta eurosta 943 miljoonaan euroon (826 M€ vuonna 2013). Sijoitusomaisuuden kasvu johtui pääasiassa sijoitusomaisuuden markkinahintaiseen arvostukseen siirtymisestä.

Yliopiston vieras pääoma oli 73 (71, 76) miljoonaa euroa ja koostui pääasiassa saaduista ennakoista, palkkamenoihin liittyvistä siirtovelosta ja muista veloista. Vieraan pääoman kasvu johtui pääasiassa saatujen ennakoiden määrän lisääntymisestä.

Tilikauden toiminnan rahavirta parani -1 (-5, 10) miljoonaa euroon. Varsinaisen toiminnan kulujaan ja käyttöpääoman pieneneminen kompensoivat saadun yleisavustuksen laskua. Investointien rahavirta oli 25 (-41, -45) miljoonaa euroa, josta 36 (-33, -39) miljoonaa euroa liittyi sijoitustoimintaan ja -11 (-8, -5) miljoonaa opetus- ja tutkimusinfrastruktuuri- ja IT-investointeihin. Rahoituksen rahavirta oli 1 (5, 4) miljoonaa euroa koostuen omakatteiseen rahastoon saadusta rahoituksesta. Yliopiston rahavirta oli 25 (-41, -30) miljoonaa euroa.

Lähipiiritoimet

Joulukuussa 2015 voimaan tullut säätölaki määrittellee säätiön lähipiirin erittäin laajaksi. Lähipiiriin kuuluvat mm. säätiön perustajat, hallituksen jäsenet, säätiön johto, tytäryhtiöt, tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet ja edellä mainittujen henkilöiden perheenjäsenet.

Aalto-yliopistolla on lähipiirirekisteri, joka kattaa lähipiirin tiedot käytännössä käytettävissä olevin osin. Suomen valtio on yksi Aalto-yliopiston perustajista, mutta valtiota ja sen tytäryhtiöitä ei ole sisällytetty lähipiirirekisteriin, koska käytännössä niitä ei pystytä seuraamaan säätölain vaatimassa laajuudessa. Lähipiirirekisteri päivitetään vuosittain.

Yhteenveto taloudellisista toimista lähipiirin kanssa on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Konserni

Aalto-yliopistokonsernin kokonaistuotot olivat 428 (451) miljoonaa euroa ja kokonaiskulut 400 (415) miljoonaa euroa. Yliopistokonsernin tilikauden ylijäämä oli 29 (36) miljoonaa euroa.

Yliopistokonsernin taseen loppusumma oli vuoden lopussa 1 485 (1 405) miljoonaa euroa. Taseen loppusumman kasvu

johtui pääasiassa yliopiston sijoitussalkun arvostuksen muuttumisesta markkinahintaiseksi ja Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n tekemistä kiinteistöjen ostoista. Konsernin omavaraisuusaste oli 79 (80) prosenttia. Aalto-yliopistokonsernin toiminnan rahavirta oli 30 (26) miljoonaa euroa ja investointien rahavirta 26 (-80) miljoonaa euroa. Rahoituksen rahavirta oli -58 (-1) miljoonaa euroa. Konsernin rahavirta oli -1 (-54) miljoonaa euroa.

Aalto-yliopistokonsernin suurin tytäryritys, Aalto-yliopistokiinteistöt Oy, omistaa ja hallinnoi suurinta osaa yliopiston käyttämistä tiloista. Aalto-yliopistokiinteistöt-alakonsernin liikevaihto oli 50 (49) miljoonaa euroa ja tulos 14 (11) miljoonaa euroa. Taseen loppusumma tilikauden lopussa oli 389 (382) miljoonaa euroa.

Aalto Executive Education -alakonsernin liikevaihto oli 17 (17) miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 0,4 (0,2) miljoonaa euroa.

Kaikki konserniyhtiöt ovat laatineet omat tilinpäätöksensä tilikaudelta 2015.

Tilintarkastajat

Tilikaudella yliopiston tilintarkastajina toimivat KHT Heidi Vierros ja KHT, JHTT Jorma Nurkkala KPMG Oy Ab:stä.

Oleelliset tapahtumat tilikauden jälkeen

Yliopiston marraskuussa 2015 aloittamat yt-neuvottelut päättyivät tammikuussa 2016. Neuvottelujen tuloksena henkilöstön vähennystarve oli 316, joista 128 toteutetaan eläköitymisten ja määräaikaisten työsuhteiden päättymisen kautta ja 188 toteutetaan irtisanomisten kautta. Toimenpiteet toteutetaan vuosina 2016–2018.

Tilikauden päättymisen ja tilinpäätöksen laatimisen välillä ei ollut muita oleellisia yliopistokonsernin taloudelliseen tilanteeseen vaikuttavia tapahtumia, joilla olisi ollut vaikutusta vuoden 2015 tilinpäätökseen.

Tilinpäätös 2015

(tilintarkastettu)

Aalto-korkeakoulusäätiön pro forma -tuloslaskelma, 1 M€

Pro forma -tuloslaskelma ei ole kirjanpitolain mukainen, eikä sitä ole tilintarkastettu

VARSAINAISEN TOIMINNAN TUOTOT	2015	%	2014	%	2013	%	2012	%	2011	%	2010	%
Yliopistolakiin perustuva valtionrahoitus	254	68 %	266	69 %	275	66 %	271	64 %	272	64 %	245	61 %
Tekes	26	7 %	31	8 %	38	9 %	41	10 %	43	10 %	42	11 %
Suomen Akatemia	35	10 %	31	8 %	34	8 %	32	8 %	29	7 %	27	7 %
Euroopan unioni	19	5 %	21	5 %	20	5 %	20	5 %	17	4 %	12	3 %
Yritysrahoitus	13	3 %	14	4 %	22	5 %	26	6 %	29	7 %	31	8 %
Muu rahoitus	24	6 %	23	6 %	29	7 %	30	7 %	29	7 %	38	10 %
Sidottujen rahastojen käyttö	1	0 %	1	0 %	2	0 %	0	0 %	3	1 %	4	1 %
YHTEENSÄ	372	100 %	389	100 %	418	100 %	421	100 %	423	100 %	400	100 %
VARSAINAISEN TOIMINNAN KULUT												
Akateeminen henkilöstö	172	45 %	174	43 %	179	43 %	181	43 %	168	42 %	161	43 %
Palveluhenkilöstö	73	19 %	83	21 %	87	21 %	86	20 %	80	20 %	75	20 %
Tilakulut	67	17 %	68	17 %	71	17 %	66	16 %	62	16 %	59	16 %
Palvelujen ostot	28	7 %	28	7 %	35	8 %	36	9 %	33	8 %	33	9 %
Poistot	8	2 %	7	2 %	7	2 %	7	2 %	6	2 %	6	2 %
Muut kulut	37	10 %	40	10 %	42	10 %	48	11 %	46	12 %	39	10 %
YHTEENSÄ	385	100 %	400	100 %	420	100 %	424	100 %	395	100 %	374	100 %
VARSAINAISEN TOIMINNAN YLI/ALIJÄÄMÄ												
	-12		-11		-2		-4		28		26	
Yli/alijäämä sijoitustoiminnasta	30		39		31		29		-14		2	
Yli/alijäämä varainhankinnasta	1		5		5		4		0		0	
YLI/ALIJÄÄMÄ	18		33		33		29		14		28	

SÄÄTIÖN TULOSLASKELMA, 1 000 €

	Liite	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
VARAINAINEN TOIMINTA			
Tuotot			
Avustustuotot	2	93 810	98 628
Liiketoiminnan tuotot	6	11 649	12 171
Muut tuotot		11 634	10 097
		117 092	120 897
Kulut			
Henkilöstökulut	4	245 233	256 582
Poistot ja arvonalentumiset	7	7 805	7 269
Muut kulut	5	131 540	136 031
		384 577	399 883
VARAINAISEN TOIMINNAN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-267 485	-278 986
VARAINHANKINTA			
Tuotot			
Lahjoitukset		664	265
Muut tuotot		699	4 560
Varainhankinta yhteensä		1 363	4 825
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ VARAINHANKINNAN JÄLKEEN		-266 122	-274 161
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA			
Tuotot			
Osinkotuotot		4 786	4 961
Korkotuotot		56	40
Myyntivoitot		26 466	32 203
Arvonlennusten palautukset		735	4 167
Muut tuotot		2 519	2 672
		34 561	44 044
Kulut			
Korkokulut		20	0
Myyntitappiot		4 873	1 321
Arvonlennukset		0	3 481
Muut kulut		157	283
		5 050	5 085
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä		29 511	38 959
YLEISAVUSTUKSET			
Yliopistolain mukainen valtionrahoitus		254 417	266 403
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		17 805	31 201
TILINPÄÄTÖSSIIRROT			
Sidottujen rahastojen muutos		-947	2
Omakatteisten rahastojen muutos		1 596	1 492
Tuloverot	8	17	32
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		18 437	32 663

SÄÄTIÖN TASE, 1 000 €

	Liite	31.12.2015	31.12.2014
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9		
Aineettomat oikeudet		899	647
Muut pitkävaikutteiset menot		0	14
Ennakkomaksut		1 167	606
		2 066	1 268
Aineelliset hyödykkeet	10		
Maa- ja vesialueet		324	324
Rakennukset ja rakennelmat		32	27
Koneet ja kalusto		21 931	21 077
Muut aineelliset hyödykkeet		35	35
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat		4 521	2 391
		26 843	23 853
Sijoitukset	13		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		154 860	102 305
Osuudet osakkuusyhteisöissä		2 863	2 737
Osuudet omistusyhteisöissä		3 215	3 215
Muut osakkeet ja osuudet	12, 14	942 705	897 109
		1 103 643	1 005 366
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		1 132 553	1 030 488
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Valmiit tuotteet		0	355
		0	355
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
ALV-kompensaatioitaamiset		0	2 258
Muut saamiset, omistusyhteisöryitykset		2 000	2 000
		2 000	4 258
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		37 128	33 685
Myyntisaamiset, konserni < 1v		397	375
Saamiset, omistusyhteisöryitykset		0	84
Muut saamiset		515	750
Siirtosaamiset	15	16 400	18 579
		54 440	53 473
Rahat ja pankkisaamiset		37 091	10 725
Omakatteisten rahastojen rahat ja pankkisaamiset		37	1 704
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		93 568	70 515
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 226 120	1 101 003
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	17		
Peruspääoma		280 000	280 000
Toimintapääoma		154 644	154 644
Pääomarahasto		412 477	412 477
Käyvän arvon rahasto		105 360	0
Muut sidotut rahastot		35 806	34 877
Omakatteiset rahastot		37	1 633
Muu oma pääoma			
Edellisten tilikausien ylijäämä		146 722	114 059
Tilikauden ylijäämä		18 437	32 663
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 153 484	1 030 353
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
ALV-kompensaatiovelka	16	1 999	0
		1 999	0
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Saadut ennakot		28 534	30 867
Ostovelat		4 932	5 670
Velat saman konsernin yrityksille		69	7
Velat omistusyhteisöryityksille		0	20
Muut velat		17 412	12 000
Siirtovelat	18	19 692	22 016
Omakatteisten rahastojen siirtovelat	18	0	71
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		70 637	70 650
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		72 637	70 650
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 226 120	1 101 003

SÄÄTIÖN RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €

	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-265 293	-273 014
Edelliseen sisältyvät poistot	7 805	7 269
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos	355	-19
Korottomien saamisten muutos	1 291	5 955
Korottomien velkojen muutos	2 058	-5 469
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-253 785	-265 278
Varainhankinnan rahavirta	714	345
Saadut yleisavustukset	254 417	266 403
Maksetut välittömät verot	-194	-193
Omakatteisten rahastojen toiminnan rahavirta	-2 192	-5 972
TOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	-1 040	-4 694
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-13 343	-8 981
Saadut investointiavustukset	1 877	510
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	13	11
Investoinnit sijoituksiin	-341 882	-360 057
Luovutustulot sijoituksista	373 814	322 731
Sijoitusten muut nettotuotot	4 664	4 718
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	25 143	-41 069
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Oman pääoman lisäykset	0	670
Omakatteisten rahastojen rahoituksen rahavirta	596	4 480
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	596	5 150
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C)		
	24 699	-40 613
Rahavarat tilikauden alussa	10 725	49 846
Rahavarat tilikauden lopussa	37 091	10 725
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden alussa	1 704	3 125
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden lopussa	37	1 633
RAHAVAROJEN MUUTOS	24 699	-40 613

KONSERNITULOSLASKELMA, 1 000 €

	Liite	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
VARAINAINEN TOIMINTA			
Tuotot			
Avustustuotot	2	93 971	98 858
Liiketoiminnan tuotot		34 479	32 026
Muut tuotot		12 245	10 411
		140 695	141 295
Kulut			
Henkilöstökulut	4	253 911	265 153
Poistot ja arvonalentumiset	7	20 582	21 609
Muut kulut	5	114 261	114 866
		388 754	401 628
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta		29	32
VARAINAISEN TOIMINNAN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-248 029	-260 300
VARAINHANKINTA			
Tuotot			
Lahjoitukset		664	265
Muut tuotot		699	4 560
Varainhankinta yhteensä		1 363	4 825
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ VARAINHANKINNAN JÄLKEEN		-246 666	-255 475
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA			
Tuotot		31 295	40 479
Kulut		9 581	9 909
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä		21 714	30 571
SATUNNAISET ERÄT			
Satunnaiset tuotot		180	0
YLEISAVUSTUKSET			
Yliopistolain mukainen valtionrahoitus		254 417	266 403
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA, VEROJA JA VÄHEMMISTÖOSUUKSIA		29 645	41 498
TILINPÄÄTÖSSIIRROT			
Sidottujen rahastojen muutos		-947	2
Omakatteisten rahastojen muutos		1 596	1 492
Tuloverot	8	1 498	3 478
Vähemmistöosuudet		0	-3 662
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		28 796	35 852

KONSERNITASE, 1 000 €

	Liite	31.12.2015	31.12.2014
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	2 150	1 357
Aineelliset hyödykkeet	10		
Maa- ja vesialueet		39 886	33 881
Rakennukset ja rakennelmat		293 753	278 621
Koneet ja kalusto		40 962	37 513
Muut aineelliset hyödykkeet		2 268	1 904
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		32 577	23 633
		409 447	375 552
Sijoitukset	13		
Osuudet osakkuusyrityksissä		3 110	2 955
Muut osakkeet ja osuudet	12	942 705	897 109
		945 815	900 064
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		1 357 412	1 276 972
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus		23	376
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset		1 000	3 258
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		39 366	35 549
Muut saamiset		1 702	853
Siirtosaamiset	15	22 230	23 458
		63 299	59 859
Rahoitusarvopaperit		16 087	43 335
Rahat ja pankkisaamiset		46 985	19 544
Omakatteisten rahastojen rahat ja pankkisaamiset		37	1 704
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		127 432	128 076
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 484 844	1 405 048
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	17		
Peruspääoma		280 000	280 000
Toimintapääoma		154 644	154 644
Pääomarahasto		412 477	412 477
Käyvän arvon rahasto		105 360	0
Muut sidotut rahastot		35 806	34 877
Omakatteiset rahastot		37	1 633
Edellisten tilikausien ylijäämä		150 356	144 012
Tilikauden ylijäämä		28 796	35 852
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 167 476	1 063 494
VÄHEMMISTÖOSUDET		86	63 557
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		173 581	181 990
Saadut ennakot		2 002	265
Pitkäaikainen vieras pääoma		175 583	182 256
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		48 439	5 931
Saadut ennakot		31 430	33 257
Ostovelat		13 162	10 602
Laskennalliset verovelat		7 986	6 953
Muut velat		18 916	14 763
Siirtovelat	18	21 766	24 164
Omakatteisten rahastojen siirtovelat	18	0	71
Lyhytaikainen vieras pääoma		141 699	95 741
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		317 282	277 997
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 484 844	1 405 048

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €

	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-245 867	-254 361
Edelliseen sisältyvät poistot	20 582	21 609
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos	352	-12
Korottomien saamisten muutos	-1 181	5 271
Korottomien velkojen muutos	6 353	-2 717
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-219 761	-230 209
Varainhankinnan rahavirta	767	345
Saadut yleisavustukset	254 417	266 403
Maksetut välittömät verot	-2 763	-4 280
Omakatteisten rahastojen toiminnan rahavirta	-2 192	-5 972
TOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	30 468	26 287
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	48 200	-38 998
Saadut investointiavustukset	1 877	510
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	13	11
Investoinnit sijoituksiin	-45 751	-71 594
Sijoitusten muut nettotuotot	21 714	30 571
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	26 053	-79 501
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Oman pääoman muutokset	-92 618	-980
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	42 508	264
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-8 409	-4 381
Omakatteisten rahastojen rahoituksen rahavirta	596	4 480
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	-57 923	-618
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C)	-1 402	-53 831
Rahavarat tilikauden alussa	62 879	115 218
Rahavarat tilikauden lopussa	63 073	62 879
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden alussa	1 633	3 125
Omakatteisten rahastojen rahavarat tilikauden lopussa	37	1 633
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 402	-53 831

Aalto-korkeakoulusäätiö

Aalto-korkeakoulusäätiö muodostaa konsernin, jonka kotipaikka on Helsinki.

Aalto-korkeakoulusäätiön tilinpäätös on saatavilla Aalto-korkeakoulusäätiön tiloista Lämpömiehenkuja 2, 02150 Espoo.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Säätiön tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolakia (1336/1997) ja Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) antamaa Yliopistojen taloushallinnon koodistoa (1/500/2013).

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat arvostetaan hankintamenoon, josta vähennetään kertyneet suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomista hyödykkeistä tasapoistona ja aineellisista hyödykkeistä tasapoistona tai menojäännöspoistoina. Aktivoitavan omaisuuden hankintameno alaraja on 10 000 euroa.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poisto aika
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	4–10 vuotta
Rakennukset	Tasapoisto	23–40 vuotta
Pitkäkestoiset opetus- ja tutkimuslaitteet, raskaat työkoneet	Tasapoisto	15 vuotta
Koneet, laitteet ja kalusteet	Tasapoisto/ menojäännöspoisto	4–5 vuotta/25 %

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoonsa tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan.

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvostus

Sijoitus- ja rahoitusarvopaperit on arvostettu taseessa markkina-arvoon.

Arvonlisäverokompensaationsaamisen ja -velan käsittely

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) korvaa yliopistoille yliopistolain mukaisesti niiden koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen tutkimukseen liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuuden yliopistoille aiheutuneista kustannuksista. Säätiön juokseva kirjanpito tilikauden aikana on tehty arvonlisäveron osalta nettomenettelyllä. Arvonlisäverokompensaationsaatava

OKM:ltä on kirjattu pitkäaikaisiin saamisiin ja arvonlisäverokompensaatiovelka pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan. Saaminen ja velka on laskettu ministeriön taloushallinnon koodiston periaatteiden mukaisesti.

Tuottojen tuloutusperiaatteet

Yliopiston varsinaisen toiminnan tuotot on tuloutettu syntyneiden kulujen suhteessa. Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden laskuttamaton liikevaihto on tuloutettu myytävän suorituksen arvioidun valmistumisasteen mukaan. Valmistumisasteen mukaista myyntituloa vastaava saaminen on kirjattu siirtosaamisiin. Projektien ja koulutusohjelmien saamat ennakot on kirjattu saatuihin ennakoihin taseen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Koulutusohjelmien liikevaihto on tuloutettu tilikausille kurssipäivien suhteessa.

Liiketoiminta

Liiketoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, joka on verottajan toimesta määritelty elinkeinoverolain nojalla verotettavaksi elinkeinotoiminnaksi. Elinkeinotoimintaan kuuluvaksi on kirjanpidossa katsottu sellaiset erikseen elinkeinotoiminnaksi luokitellut projektit, jotka täyttävät verohallinnon määrittelemät elinkeinotoiminnan tuntomerkit.

Eläketurva

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty ennen 1.1.1980 syntyneiden, kolmesta aiemmasta yliopistosta siirtyneiden työntekijöiden osalta Kevan kautta ja muiden työntekijöiden osalta ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euro-määräiseksi tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Johdon palkat ja palkkiot

Johdon palkkoihin ja palkkioihin sisällytetään hallituksen jäsenten ja rehtorin palkat ja palkkiot sekä konsernin osalta konserniyhtiöiden hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot.

Käyvän arvon rahasto

Koska säätiön sijoitukset ovat pitkäaikaisia, säätiö siirtyi käyttämään sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutosten kirjaamisessa taseen oman pääoman käyvän arvon rahastoa 1.1.2015 alkaen. Vuoden 2014 vertailutietoja ei ole muunnettu käyvän arvon rahaston kirjaamistapaan. Taseen vastaaviin merkittyjen rahoitusvälineiden käypä arvo on luotettavasti määriteltävissä. Pitkäaikaiset ja olennaiset arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi.

Pro forma -tuloslaskelma

Tasekirjan liitteenä on yliopiston pro forma -tuloslaskelma, jossa tuloslaskelman erät on ryhmitelty virallisesta tuloslaskelmakaavasta poikkeavasti paremman yleiskuvan antamiseksi. Pro forma -tuloslaskelmaa ei ole tilintarkastettu.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja laajuus

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty Aalto-korkeakoulusäätiön lisäksi Aalto Holding Oy:n alakonsernin ja Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n alakonsernin tilinpäätökset.

Tilinpäätökseen on yhdistelty lisäksi säätiön omistusta vastaava osuus omistusyhteisyrityksestä Kiinteistö Oy Helsingin Pohjoinen Hesperiankatu 23A (osuus 50,0 %) sekä osakkuusyhtiö Asunto Oy Helsingin Eteläinen Hesperiankatu 4 (26,98 %).

Tilinpäätökseen ei ole yhdistelty Otahalli Oy:tä (25,0 %), koska yhtiön yhdisteleminen ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi säätiökonsernin taloudellisesta asemasta.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat, keskinäiset omistukset samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Konsernissa olevan liikearvon poistoaika on viisi vuotta.

Ulkomaisen konserniyhtiön tuloslaskelma on muutettu EKP:n noteeraamaan tilikauden keskikurssiin ja tase on muutettu euromääräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuttamisessa syntyneet kurssierot ja omistuksen eliminoinnissa syntyvä muuntoero on esitetty erässä ”Edellisten tilikausien ylijäämä”.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT, 1 000 €

1. KOKONAISTUOTOT JA -KULUT	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Tuotot yhteensä	408 082	437 663	428 026	450 867
Kulut yhteensä	389 645	405 000	399 836	415 015
Erotus	18 437	32 663	28 190	35 852

2. AVUSTUSTUOTOT	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Tekesin avustustuotot	25 566	30 905	25 728	31 135
Suomen Akatemian avustustuotot	35 415	31 427	35 415	31 427
Euroopan unionin avustustuotot	19 368	21 285	19 368	21 285
Muut avustustuotot	13 460	15 012	13 460	15 266
Yhteensä	93 810	98 628	93 971	99 112

3. TULOSLASKELMA TOIMINNANALOITTAIN

Koulutustoiminta

Tuotot	Säätiö 2015	Säätiö 2014
Avustustuotot	2 886	6 497
Liiketoiminnan tuotot	145	1 383
Muut tuotot	3 450	3 321
6 480	11 202	
Kulut		
Henkilöstökulut	35 469	39 697
Poistot	713	799
Muut kulut	8 722	10 143
Osuus yhteisistä kuluista	55 842	63 698
100 746	114 337	
Koulutustoiminta yhteensä	-94 266	-103 135

Tutkimustoiminta

Tuotot	Säätiö 2015	Säätiö 2014
Avustustuotot	90 172	91 101
Liiketoiminnan tuotot	11 290	10 417
Muut tuotot	7 895	6 582
109 357	108 100	
Kulut		
Henkilöstökulut	97 651	99 364
Poistot	4 346	3 507
Muut kulut	22 540	21 076
Osuus yhteisistä kuluista	154 875	155 909
279 412	279 855	
Tutkimustoiminta yhteensä	-170 055	-171 755

Taiteellinen toiminta

Tuotot	Säätiö 2015	Säätiö 2014
Avustustuotot	0	7
Liiketoiminnan tuotot	0	2
Muut tuotot	30	10
30	19	
Kulut		
Henkilöstökulut	218	311
Poistot	7	8
Muut kulut	332	303
Osuus yhteisistä kuluista	693	782
1 251	1 404	
Taiteellinen toiminta yhteensä	-1 221	-1 385

Muu yhteiskunnallinen toiminta

Tuotot		
Avustustuotot	752	1 023
Liiketoiminnan tuotot	214	369
Muut tuotot	259	184
	1 225	1 577
Kulut		
Henkilöstökulut	780	1 168
Poistot	18	25
Muut kulut	614	706
Osuus yhteisistä kuluista	1 756	2 388
	3 168	4 286
Muu yhteiskunnallinen toiminta yhteensä	-1 943	-2 710

Yhteiset kulut

Henkilöstökulut	111 114	116 042
Poistot	2 720	2 930
Muut kulut	99 332	103 804
- siirretty toiminnanaloille	-213 166	-222 777
Yhteiset kulut yhteensä	0	0

4. HENKILÖSTÖKULUT

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Palkat ja palkkiot	200 924	209 575	207 892	216 516
Eläkekulut	36 594	38 655	37 986	40 006
Muut henkilösivukulut	7 716	8 351	8 034	8 630
Yhteensä	245 233	256 582	253 911	265 153

5. MUUT KULUT

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	11 087	11 169	18 847	18 910
Vuokrat ja toimitilakulut	67 178	68 092	22 175	22 771
Matkakulut	11 698	11 560	11 926	11 785
Palvelujen ostot	27 618	28 074	38 902	36 443
Muut kulut	13 959	17 136	23 642	26 002
Yhteensä	131 540	136 031	115 493	115 911

6. LIIKETOIMINNAN TULOSLASKELMA

Sisältäen vain elinkeinotoiminnan	Säätiö 2015	Säätiö 2014
LIIKEVAIHTO	11 649	12 171
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	819	423
Ulkopuoliset palvelut	566	1 010
	1 384	1 433
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	2 683	3 009
Eläkekulut	500	559
Muut henkilösivukulut	957	942
	4 140	4 511
Poistot (EVL)	65	57
Liiketoiminnan muut kulut	6 011	6 081
VOITTO ENNEN VEROJA	49	89
Tuloverot	10	18
TILIKAUDEN VOITTO	39	71

7. POISTOT JA ARVONALENTUMISET	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineettomat oikeudet	121	49	121	49
Liikearvo	0	0	0	92
Muut pitkävaikutteiset menot	14	22	85	64
Rakennukset ja rakennelmat	12	12	10 851	10 431
Koneet ja kalusto	7 657	7 179	9 638	8 949
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	250	27
Lisäpoistot	0	8	136	463
Arvonalentumiset	0	0	15	1 556
Yhteensä	7 805	7 269	21 096	21 631

8. TULOVEROT	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Tilikauden verot	17	32	557	2 850
Laskennallisten verojen muutos	0	0	940	628
Yhteensä	17	32	1 498	3 478

TASEEN LIITETIEDOT, 1 000 €

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	1 177	585	1 195	587
Lisäykset	373	592	373	521
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 550	1 177	1 568	1 108
Kertyneet poistot 1.1.	-530	-481	-530	-481
Tilikauden poisto	-121	-49	-121	-49
Kertyneet poistot 31.12.	-651	-530	-651	-530
Kirjanpitoarvo 31.12.	899	647	917	578
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	0	0	461	352
Lisäykset	0	0		109
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	0	461	461
Kertyneet poistot 1.1.	0	0	-303	-211
Tilikauden poisto	0	0	-92	-92
Kertyneet poistot 31.12.	0	0	-396	-303
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	65	158
Muut pitkävaikutteiset menot ja ennakkomaksut				
Hankintameno 1.1.	808	216	808	216
Lisäykset	563	606	563	606
Vähennykset	-2	-14	-2	-14
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 369	808	1 369	808
Kertyneet poistot 1.1.	-187	-166	-187	-166
Tilikauden poisto	-14	-22	-14	-22
Kertyneet poistot 31.12.	-202	-187	-202	-187
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 167	621	1 167	621
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	2 066	1 268	2 150	1 357

10. AINEELLISET HYÖDYKKEET	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	324	324	33 881	29 313
Lisäykset	0	0	6 005	4 568
Poistamaton hankintameno 31.12.	324	324	39 886	33 881
Kirjanpitoarvo 31.12.	324	324	39 886	33 881
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	59	59	325 659	302 949
Lisäykset	18	0	25 054	22 710
Poistamaton hankintameno 31.12.	77	59	350 714	325 659

Kertyneet poistot 1.1.	-32	-32	-45 860	-34 596
Tilikauden poisto	-12	0	-10 851	-10 431
Lisäpoisto	0	0	-250	-2 010
Kertyneet poistot 31.12.	-44	-32	-56 960	-47 038
Kirjanpitoarvo 31.12.	32	27	293 753	278 621
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	53 530	47 516	77 573	69 529
Lisäykset	9 456	7 237	14 048	9 267
Investointiavustukset, 2014	-878	-510	-878	-510
Muut vähennykset	-67	-713	-82	-713
Poistamaton hankintameno 31.12.	62 041	53 530	90 661	77 573
Kertyneet poistot 1.1.	-32 454	-25 267	-40 061	-31 104
Tilikauden poisto	-7 657	-7 179	-9 638	-8 949
Kertyneet poistot 31.12.	-40 110	-32 454	-49 699	-40 061
Kirjanpitoarvo 31.12.	21 931	21 077	40 962	37 512
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	35	35	2 015	1 138
Lisäykset	0	0	500	877
Poistamaton hankintameno 31.12.	35	35	2 515	2 015
Kertyneet poistot 1.1.	0	0	-111	-42
Tilikauden poisto	0	0	-136	-70
Kertyneet poistot 31.12.	0	0	-247	-111
Kirjanpitoarvo 31.12.	35	35	2 268	1 904
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	2 391	1 129	22 969	12 348
Lisäykset	8 078	2 227	15 555	18 448
Investointiavustukset	-1 000	0	-1 000	0
Vähennykset	-4 948	-965	-4 948	-7 163
Poistamaton hankintameno 31.12.	4 521	2 391	32 577	23 633
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 521	2 391	32 577	23 633
AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	26 843	23 853	409 447	375 551

11. INVESTOINTIAVUSTUKSET

	Säätiö 2015	Säätiö 2014
Suomen Akatemia	1 477	510
Muut	400	0
Yhteensä	1 877	510

Saatujen investointiavustusten palautusvastuu 31.12.2015 on 3 225 934 € (2 194 000 € vuonna 2014).

12. RAHOITUSARVOPAPERIT

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Markkina-arvo	939 276	994 101	955 382	1 037 968
Kirjanpitoarvo	939 276	893 606	955 650	936 941
Erotus	0	100 494	-268	101 027

Rahoitusarvopaperit sisältyvät taseen erään Muut osakkeet ja osuudet. Taseen Muut osakkeet ja osuudet -erä sisältää rahoitusarvopapereiden lisäksi 3 408 216 €:n edestä yliopiston varsinaiseen toimintaan liittyviä asunto- ja muita osakkeita. Säätiö siirtyi sijoitusten arvostamisessa käyvän arvon rahaston käyttöön 1.1.2015 alkaen. Vuoden 2014 tietoja ei ole muunnettu yhdenmukaisiksi.

13. SIJOITUSTEN LISÄYKSET JA VÄHENNYKSET

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Osuudet saman konsernin yrityksissä				
Kirjanpitoarvo 1.1.	102 305	102 305	0	0
Lisäykset	52 555	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	154 860	102 305	0	0
Osuudet osakkuusyhteisöissä				
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 737	2 573	2 955	2 764
Lisäykset	139	175	157	191
Vähennykset	-13	-11	-2	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 863	2 737	3 110	2 955

Osuudet omistusyhteisyrityksissä

Kirjanpitoarvo 1.1.	3 215	3 215	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 215	3 215	0	0

Muut osakkeet ja osuudet

Kirjanpitoarvo 1.1.	897 109	825 706	897 109	825 706
Lisäykset	442 263	363 692	442 263	363 692
Vähennykset	-396 689	-292 289	-396 689	-292 289
Kirjanpitoarvo 31.12.	942 684	897 109	942 684	897 109

14. SIJOITUSVARALLISUUS

	Hankinta-arvo	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
	31.12.	31.12.	31.12.
Aktia Emerging Markets Local Currency Bond+ D	18 030	17 265	17 265
Bluebay Emerging Markets Investment Grade Corp I	17 121	18 022	18 022
Capital Four Invest European High Income Fund A	20 945	21 449	21 449
Danske Invest Europe Enhanced Index K	75 395	91 632	91 632
Danske Invest North America Enhanced Index K	39 836	63 223	63 223
Eaton Vance Parametric Emerging Markets	26 500	25 869	25 869
eQ Eurooppa Indeks 1 K	55 608	75 101	75 101
eQ USA Indeks 1 K	31 645	56 865	56 865
Evli Likvidi B	54 208	55 351	55 351
Evli Suomi Pienyhtiöt B	12 104	19 374	19 374
Investec Emerging Markets Debt	38 755	36 762	36 762
iShares BC EUR Corp bond interest rate hedged	56 277	53 943	53 943
Ishares Core EM IMI	12 558	10 260	10 260
Ishares Core MSCI Japan IMI	7 945	8 694	8 694
Ishares Msci EM Min Vol	17 560	17 342	17 342
Ishares MSCI Emerging Markets Small Cap	18 016	17 705	17 705
Ishares Stoxx 600	10 202	10 085	10 085
JP Morgan Emerging Markets Debt I EUR Hedged	51 735	50 561	50 561
Mirae Asset Asia Great Consumer	17 900	17 813	17 813
Muzinich Enhanced Yield Short Term	41 918	43 562	43 562
Muzinich High Yield Short Duration I	24 020	24 965	24 965
Nordea 1 - European High Yield Bond	9 034	13 197	13 197
ODIN Finland	13 412	15 212	15 212
OP-Euro A	19 554	19 558	19 558
OP-Likvidi A	18 268	18 316	18 316
OP-Obligaatio Prima A	55 160	56 125	56 125
Robeco Investment Grade Corporate Bonds OIH EUR	35 999	35 995	35 995
Robeco Investment Grade Corporate Bonds IH EUR	22 823	25 878	25 878
SEB Nordic Small Cap Fund	7 482	13 403	13 403
Vanguard S&P 500 UCITS ETF	5 428	5 751	5 751
Määräaikaistalletukset, käteinen ja saatavat	36 246	36 246	36 246
	871 685	975 522	975 522

Sijoitusvarallisuus sisältyy taseen eriin Muut osakkeet ja osuudet sekä Rahat ja pankkisaamiset.

15. SIIRTOSAAMISET

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Korkosaamiset	0	0	36	38
Laskuttamattomat saamiset	15 485	15 784	15 728	16 807
Muut siirtosaamiset	916	2 795	7 490	6 613
Yhteensä	16 400	18 579	23 254	23 458

16. ARVONLISÄVEROKOMPENSAATIO

	Säätiö 2015	Säätiö 2014
Arvonlisäverokompensointoon oikeuttavat bruttomenot		
Tuloslaskelman kulut	118 282	113 135
Aktivoinnit taseen pysyviin vastaaviin	9 960	9 963
Yhteensä	128 242	123 098
Kompensoitavat arvonlisäverot		
Tuloslaskelman kuluista	22 480	22 547
Aktivoinneista taseen pysyviin vastaaviin	1 926	1 923
Kompensoitava arvonlisävero	24 405	24 469
OKM:ltä saatu alv-kompensatio	-25 954	-24 920
Tilikauden alv-kompensaatiotaatava	-1 549	-451
OKM:n alv-kompensatiotilitys	-2 709	-3 174
Alv-kompensaatiotaatava 1.1.	2 258	5 883
Alv-kompensatiovelka 31.12.	-1 999	2 258

17. OMA PÄÄOMA

Oma pääoma	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Peruspääoma 1.1.	280 000	280 000	280 000	280 000
Peruspääoma 31.12.	280 000	280 000	280 000	280 000
Pääomarahasto 1.1.	412 477	412 477	412 477	412 477
Pääomarahasto 31.12.	412 477	412 477	412 477	412 477
Toimintapääoma 1.1.	154 644	154 644	154 644	154 644
Toimintapääoma 31.12.	154 644	154 644	154 644	154 644
Käyvän arvon rahasto 1.1.	0	0	0	0
Arvostuskirjaukset	105 360	0	105 360	0
Käyvän arvon rahasto 31.12.	105 360	0	105 360	0
Vuoden 2015 tulokseen kirjattiin laskennallinen 734 906 euron sijoitusomaisuuden arvonpalautus.				
Sidotut rahastot 1.1.	34 877	34 879	34 877	34 879
Tuotot-kulut	929	-2	929	-2
Sidotut rahastot 31.12.	35 806	34 877	35 806	34 877
Omakatteiset rahastot 1.1.	1 633	3 125	1 633	3 125
Tuotot-kulut	-1 596	-1 492	-1 596	-1 492
Omakatteiset rahastot 31.12.	37	1 633	37	1 633
Ylijäämä 1.1.	146 722	113 389	179 864	143 268
Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut	0	670	-464	725
Konsernin omien osakkeiden oston rahoitus	0	0	-27 887	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	146 722	114 059	151 513	143 993
Muuntoero	0	0	3	19
Tilikauden ylijäämä	18 437	32 663	27 636	35 852
Ylijäämä 31.12.	165 160	146 722	179 152	179 864
Oma pääoma yhteensä	1 153 484	1 030 353	1 167 476	1 063 494

Aalto-yliopistokiinteistöt Oy rahoitti omien osakkeidensa ostoa taseen Oman pääoman SVOP-rahastolla.

SIDOTUT RAHASTOT

	Rahaston oma pääoma 1.1.2015	Sidotun rahaston kiinteä tuotto	Saadut lahjoitukset	Rahaston käyttö tilikaudella	Rahaston oma pääoma 31.12.2015
Kauppateieteellisen alan sidotut rahastot					
Helsingin kauppakorkeakoulun stipendirahasto	15 866	397	25	-1	16 286
Matti Lehden nimikkorahasto	123	3	0	0	126
Helsingin kauppakorkeakoulun palvelutoimintarahasto	5 067	127	0	0	5 194
Helsingin kauppakorkeakoulun yliopistorahasto	109	3	0	0	112
Teknillisen alan sidotut rahastot					
Professori E. J. Nyströmin rahasto	1 748	44	0	-5	1 786
Vuorineuvos Sundbergin laaturahasto	106	3	0	-3	105
Yritystoiminnan tukirahasto	1 326	33	0	0	1 359
Fabian Ahvenaisen rahasto	631	16	0	-14	633
Professori Hanneliuksen rahasto	29	1	0	0	30
Teräsbetoni Oy:n rahasto	73	2	0	-2	73
Insinöörien matka-apurahasto	96	2	0	-2	96
Oy Atlas Diesel Ab:n rahasto	85	2	0	-1	86
Arkkitehti Väinö Vähäkallion stipendirahasto	998	25	0	-25	998
Arkkitehti Annikki Paasikiven stipendirahasto	1 914	48	0	-45	1 917
Teknos Winter Oy:n rahasto	89	2	0	-2	89
Oiva Allan Pölkkyksen rahasto	100	2	0	-2	100
Aleksander ja Lucie Lampénin rahasto	2 161	54	0	-26	2 188
Oy Strömberg Ab:n rahasto	42	1	0	-1	42
Yhdistetty opiskelijarahasto	76	2	0	-2	75
Kansallis-Osake-Pankin rahasto	97	2	0	-2	97
Julius Tallbergin rahasto	155	4	0	-4	155
Ernst Wirtzenin rahasto	154	4	0	-4	154
DI Marja-Terttu Tanttisen rahasto	14	0	0	-1	14
RAPAL-apurahat	17	0	0	-5	13
Paloturvallisuustekniikan professuuri	530	13	0	0	544
Teknillisen korkeakoulun yliopistorahasto					
Mide	962	24	0	-323	664
Talotekniikan rahasto	86	2	0	-4	84
Maa- ja vesitekniikan tuki ry	450	11	0	-108	352
Puurakentaminen	17	0	0	0	18
Alumnirahasto	0	0	0	0	0
Energiatekniikan professuuri	45	1	0	0	46
Tuotantoteollisuuden professuuri	18	0	0	-18	0
Kaute	42	1	0	0	43
Tapani Järvisen Ympäristötekniikan rahasto	74	2	0	-11	64
Puunjalostustekniikan Prof. Maloney	63	2	0	0	65

Taideteollisen alan sidotut rahastot

Helmi Grönlundin rahasto	415	10	0	0	426
Professori Nils Erik Wickbergin rahasto	788	20	0	-19	789
Arkkitehtien matka-apurahasto	48	1	0	-1	48

Valtion vastinrahakelpoinen varainhankinta vuosina 2014-2017

Teknistieteellisen koulutusalan rahasto, pääoman käyttävä	15	0	160	0	176
Taiteellinen koulutusala, pääoman käyttävä	0	0	25	0	25
Kauppateieteellisen koulutusalan rahasto, pääoman käyttävä	250	6	275	0	531
Koulutusaloille kohdentamaton, pääoman käyttävä	0	0	204	0	204
Sidotut rahastot yhteensä	34 877	871	689	-631	35 806

Sidottujen rahastojen varat käytetään pääosin apurahojen jakamiseen opiskelijoille ja henkilökunnalle.

Rahastojen pääomalle tuloutetaan vuosittain hallituksen päättämä kiinteä korkotuotto. Vuonna 2015 korko oli 2,5 %.

OMAKATTEISET RAHASTOT

	Rahaston oma pääoma 1.1.2015	Saadut lahjoitukset	Rahaston käyttö tilikaudella	Rahaston oma pääoma 31.12.2015
AppCampus-rahasto	1 633	596	-2 192	37

AppCampus-rahasto on kansainvälinen kahden suuryrityksen rahoittama mobiilisovellusten kehittämistä edistävä rahasto.

18. SIIRTOVELAT	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Lomapalkkavelka	19 059	19 995	20 021	21 043
Verovelka	0	0	224	267
Muut siirtovelat	632	2 092	1 752	3 793
Yhteensä	19 692	22 087	21 997	25 104

MUUT LIITETIEDOT, 1 000 €

19. LEASINGVASTUUT	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät maksut	799	681	1 005	816
Myöhemmin erääntyvät maksut	905	752	1 228	950
Yhteensä	1 704	1 433	2 233	1 766

20. VUOKRAVASTUUT (sis alv)	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät maksut	65 928	73 559	12 906	18 403
Myöhemmin erääntyvät maksut	405 277	580 365	21 377	37 324
Yhteensä	471 206	653 924	34 283	55 727

Vuokravastuut Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:lle ovat seuraavalla tilikaudella 51 700 551 € ja myöhemmin erääntyvänä 392 289 099 €. Vuokravastuissa on huomioitu 1.1.2016 voimaan astuvat indeksikorotukset.

21. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Konsernin johdannaiset sisältävät hyödykkeenvaihtosopimuksia (sähkö) sekä valuutan- ja koronvaihtosopimuksia.

Hyödykkeenvaihtosopimuksilla suojaudutaan sähkön hinnan vaihteluilta.

Tilinpäätöshetkellä on suojauksia tehty vuosille 2016–2019.

Koronvaihtosopimuksilla suojaudutaan korkokulujen vaihtelulta vaihtamalla rahalaitoslainojen vaihtuva korko kiinteäksi.

Tilikauden lopussa olemassa olevilla sopimuksilla korollisen lainakannan suojausaste on noin 64 %.

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Sähköjohdannaiset				
Sähköjohdannaiset, määrä (MWh)	0	0	90 343	116 106
Sopimusten käypä arvo	0	0	-1 139	-907
Koronvaihtosopimukset				
Sopimusten nimellisarvo	0	0	181 218	184 838
Sopimusten käypä arvo	0	0	-8 708	-11 757
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset				
Sopimusten nimellisarvo	0	0	0	99 870
Sopimusten käypä arvo	0	0	0	-1 118

22. VELAT JOIDEN VAKUUDEKSI ON ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖÖN

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Rahalaitoslainat	0	0	177 364	183 272
Muut lainat	0	0	3 656	3 750
Yhteensä	0	0	181 020	187 022
Kiinnitykset kiinteistöön	0	0	245 412	245 350

23. VELAT JOIDEN VAKUUDEKSI ON ANNETTU OSAKKEITA

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Rahalaitoslainat	0	0	35 000	36 750
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	0	5 943	5 943

24. VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Rahalaitoslainat	0	0	61 837	181 421

25. ALV-PALAUTUSVASTUU

Säätiön omistamat yhtiöt ovat tehneet alv-vähennykset kiinteistöinvestoinneistaan ja niihin liittyvä velvoite tarkistaa tehtyä vähennystä, jos jonkin kiinteistön käyttötarkoitus muuttuu. Vuonna 2009 Senaatti-kiinteistöiltä siirtyneen kiinteistövarallisuuden alv-palautusvastuuta ei siirretty konserniin kuuluvalla yhtiöllä (pl. keskeneräisenä luovutettu Metallimiehenkuja 10).

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Alv-palautusvastuu 31.12.				
Valmiit hankkeet (10 vuoden tarkistuskausi)	303	378	18 108	14 813
Keskeneräiset hankkeet	0	0	5 461	4 973
Tarkistusvastuut yhteensä 31.12.	303	378	23 568	19 785
Palautusvastuun alaisen investoinnin alv				
Valmiit hankkeet (10 vuoden tarkistuskausi)	756	756	26 396	19 705
Keskeneräiset hankkeet	0	0	5 461	4 973
Yhteensä	756	756	31 857	24 678

26. OIKEUDENKÄYNNIT JA MUUT KORVAUSKANTEET

Aalto-korkeakoulusäätiöllä ei ollut 31.12.2015 oikeudellisia riita-asiasioita, joihin liittyy olennainen taloudellinen riski.

27. MUUT VASTUUSITOUKSET**Muut lyhytaikaiset velat**

Säätiön omistama Aalto-yliopistokiinteistöt Oy on solminut Espoon kaupungin kanssa maankäyttösopimuksen, joka koskee elokuussa 2015 lainvoiman saanutta asemakaavaa Otaniemessä. Sopimuksessa määrätystä korvauksesta erääntyy 500 000 euroa tiikaudella 2016. Loppuosa, 692 600 euroa, erääntyy maksettavaksi, kun rakennuslupa alueelle myönnetään tai viimeistään vuonna 2017. Aiemmin solmittujen maankäyttösopimusten korvausten viimeiset erät maksettiin tilikaudella 2015.

Tuloverotus

Verottaja on verovuosina 2009 ja 2010 poikennut konserniin kuuluvan Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n veroilmoituksesta. Verottajan vahvistama vuoden 2010 verotettava tulo oli 13 457 674,73 €. Yhtiö on valittanut verottajan päätöksestä hallinto-oikeuteen, mutta asiaa ei ole vielä käsitelty. Vuodelta 2010 määrättyt verot, 3 498 955,43 €, yhtiö on maksanut ennakon täydennyksenä. Veroista 3 299 125,18 € on kirjattu verosaamisiin.

Kovenantit

Konserniin kuuluvan Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n vakuudellisiin lainoihin sisältyy kovenanttiehtoja. Sovitut erityisehdot liittyvät mm. yhtiön omistukseen ja vakavaraisuuteen. Kovenanttiehdot ovat täyttyneet ja niitä seurataan.

Huoneistokohtainen lainaosuus

Säätiö on osakkaana Asunto Oy Helsingin Eteläinen Hesperiankatu 4:ssä 27 %:n osuudella, omistaen siellä 7 huoneistoa, joihin liittyvä huoneistokohtainen, säätiön vastuulla oleva lainaosuus on yhteensä noin 2,17 M€ (2,32 M€).

28. TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Tilintarkastuspalkkiot	53	56	115	121
Veroneuvonta	7	0	10	8
Muut palkkiot	5	0	10	8
Yhteensä	64	56	135	137

29. HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Opetus- ja tutkimushenkilöstö	3 133	3 225	3 133	3 225
Muu henkilöstö	1 422	1 514	1 556	1 635
Yhteensä	4 555	4 739	4 689	4 860

30. JOHDON PALKAT JA PALKKIOT	Säätiö 2015	Säätiö 2014	Konserni 2015	Konserni 2014
Hallitusten jäsenten, toimitusjohtajien ja rehtorin palkat ja palkkiot	362	360	1 343	1 216

31. SÄÄTIÖN JA SEN LÄHIPIIRIN VÄLISET TALOUDELLISET TOIMET

	Annetut avustukset ja muut osittain tai kokonaan vastikkeettomat	Muut taloudelliset toimet (vastikkeelliset)		Saamiset	Velat ja vastuut
		Tulot	Menot		
Perustajat ja perustajien ja säätiön tytäryhteisöt	0	682	47 652	2 341	0
Hallitusten jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtajat ja sijaiset, tilintarkastajat, säätiön johto ja näiden määräysvallassa olevat yhteisöt	0	1	3 934	0	0
Näiden henkilöiden perheenjäsenet	2	0	113	0	0
Yhteensä	2	684	51 699	2 341	0

Säätiön johdolle maksetut palkat ja palkkiot vuonna 2015 olivat noin 2,1 M€. Menot koostuvat pääasiassa Aalto-yliopiston vuokrista Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:lle.

32. OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

Yritys	Kotipaikka	Säätiön omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Oma pääoma
Aalto Holding Oy	Helsinki	100,00 %	100,00 %	(sisältyy konsernitilinpäätökseen)
Aalto-yliopistokiinteistöt Oy	Espoo	100,00 %	100,00 %	(sisältyy konsernitilinpäätökseen)
Asunto Oy Hgin Eteläinen Hesperiankatu 4	Helsinki	26,98 %	26,98 %	(sisältyy konsernitilinpäätökseen)
Kiinteistö Oy Hgin Pohj. Hesperiankatu 23A	Helsinki	50,00 %	50,00 %	(sisältyy konsernitilinpäätökseen)
Otahalli Oy	Espoo	25,00 %	25,00 %	1 045

Aalto-yliopisto
PL 11000
00076 AALTO
Puh. 09 47001

